

Sygn. akt I C 1624/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2013r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Moskwa

Protokolant: sekr. sądowy Elżbieta Błoniarz

po rozpoznaniu w dniu 01 lipca 2013r. w Rzeszowie

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko Towarzystwo (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. z a s ą d z a od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda J. K. kwotę 60.000,00 zł (sześćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 06 września 2011 r. do dnia zapłaty,

II. o d d a l a powództwo w pozostałym zakresie,

III. n a k a z u j e ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sadu Okręgowego w Rzeszowie kwotę 3.000,00 zł tytułem uzupełnienia opłaty, oraz kwotę 210,21 zł tytułem uzupełnienia wydatków w sprawie,

IV. odstępuje od ściągnięcia z zasądzonego roszczenia części opłaty w zakresie powództwa które zostało oddalone,

V. z a s ą d z a od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt **I C 1624/12**

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 lipca 2013 r.

Pozwem z dnia 21 listopada 2012 r. powód J. K. wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwoty 100 000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 września 2011 r. do dnia zapłaty z tytułu zadośćuczynienia po śmierci ojca. Powód wnosił także o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 17 września 2006 r. w R. na ul. (...). (...) kierujący pojazdem marki Y. o nr rej. (...) P. T. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że nie zachował szczególnej ostrożności podczas zbliżania się do oznakowanego przejścia dla pieszych i w wyniku przekroczenia dozwolonej prędkości o ok. 53 km/h oraz nie ustępując pierwszeństwa znajdującemu się na przejściu dla pieszych A. K. doprowadził do jego potrącenia. W wyniku odniesionych obrażeń ciała A. K. poniósł śmierć. Sprawca zdarzenie został skazany prawomocnym wyrokiem karnym z dnia 17 września 2007 r.

Powód naprowadził także, że szkoda została zgłoszona pismem z dnia 25 lipca 2011 r., doręczonym pozwanemu w dniu 4 sierpnia 2011 r. Strona pozwana przyjęła odpowiedzialność za skutki zaistniałego zdarzenia co do zasady, jednocześnie odmawiając żądanego zadośćuczynienia.

Powód wskazał, że zmarły w wypadku A. K. w dacie zdarzenia miał 46 lat. Był on troskliwym i kochającym ojcem powoda. Przedwczesna utrata ojca spowodowała naruszenie szeregu dóbr osobistych powoda tj. prawa do życia w pełnej rodzinie, posiadania ojca, więzi rodzinnych. W chwili śmierci ojca powód miał 21 lat. I wkraczał w dorosłe życie.

Śmierć ojca spowodowała u powoda poczucie ogromnej straty, jego życie uległo całkowitej i nieodwracalnej zmianie. Zmarły był osobą bardzo ważną dla powoda, wzorem pracowitości i uczciwości. Powód wychowywał się przy ojcu, dorastał i stale mógł liczyć na jego pomoc i wsparcie. Na skutek wypadku powód utracił poczucie bezpieczeństwa, zamknął się w sobie, czuł się bezradny i bezsilny.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania.

Pozwany wskazał, że roszczenie powoda są bezzasadne, gdyż utrata bliskiej osoby przez zawinione lub niezawinione zachowanie sprawcy zdarzenia nie stanowi takiego naruszenia prawa osobistego- prawa do życia w pełnej rodzinie, które podlega ochronie w aspekcie art. 24 kc w zw. z art. 448 kc.

Zdaniem strony pozwanej brak jest podstaw do przyznania powodowi zadośćuczynienia, gdyż art. 34 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych zawiera zamknięty katalog przypadków objętych odpowiedzialnością z tytułu ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu i nie obejmuje roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych osób trzecich objętych dyspozycją art. 448 kc. Nadto zdaniem pozwanego powód nie przedstawił wystarczających dowodów na poparcie swoich roszczeń. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł, iż żądanie pozwu jest wygórowane i nieadekwatne do rozmiaru doznanej wskutek wypadku krzywdy.

Pozwany zakwestionował także powództwo w przedmiocie żądania odsetek od dnia 6 września 2011 r. wskazując, że odsetki w przypadku zasądzenia zadośćuczynienia winny biec od dnia następnego po dniu wyrokowania.

Bezspornym w sprawie było, że w dniu 17 września 2006 r. ojciec powoda A. K. poniósł śmierć w wypadku komunikacyjnym, który wydarzył się w R. na ul. (...). Jałowego. Sprawca wypadku został skazany prawomocnym wyrokiem karnym.

Szkoda została zgłoszona pismem z dnia 25 lipca 2011 r., doręczonym pozwanemu w dniu 4 sierpnia 2011 r. Strona pozwana przyjęła odpowiedzialność za skutki zaistniałego zdarzenia co do zasady, jednocześnie odmawiając żądanego zadośćuczynienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. mający w chwili śmierci 46 lat, był ojcem powoda J. K.. Powoda z ojcem łączyły bardzo dobre stosunki. Śmierć ojca stanowiła dla dwudziestoletniego wówczas powoda ogromne przeżycie. W tym czasie powód przebywał w Anglii, gdzie na stałe pracuje. Poprosił wówczas pracodawcę o dłuższy urlop, by pobyć z rodziną. Wrócił do kraju, wraz z braćmi zorganizował pogrzeb ojca. Początkowo nie docierało do niego, co się stało. Dopiero gdy wrócił do Anglii po 10 dniach i wędkował, przeżywał utratę ojca. Czuł, że potrzebował jeszcze częściej niż zwykle zostawać samemu, wspominał wtedy zmarłego ojca i wspólnie spędzone chwile. Pomocą były dla niego rozmowy z ówczesną dziewczyną i rodziną. Powód nie odczuwał konieczności leczenia psychologicznego czy psychiatrycznego. Powód wspomina ojca bardzo ciepło, ponieważ to ojciec zaszczepił w nim zamiłowanie do wędkowania, majsterkowania; naprawiali wspólnie rowery, grali w piłkę, wspólnie spędzali w ten sposób czas. Dla powoda ojciec był „jakby dobrym kolegą”, pomagał mu i wspierał w trudnych sytuacjach np. gdy powód po wyjeździe do Anglii miał problemy ze znalezieniem pracy, kończyły mu się pieniądze, ojciec mobilizował go telefonicznie i przekonywał do pozostania.

Po śmierci ojca powód zareagował stresowym mechanizmem obronnym tj. wycofaniem się z kontaktów i skłonnością do samotnictwa. Komfort i jakość życia powoda obniżyły się w przejściowym okresie adaptacji po śmierci ojca- był to czas, w którym stracił pracę, martwił się o matkę.

W aktualnym stanie psychicznym powód odczuwa brak ojca, gdy spędza czas samotnie na wędkowaniu, wówczas wspomina zmarłego i miłe chwile spędzone razem. O przeżyciu żałoby po utracie ojca świadczy fakt, że pomimo smutku z racji jego śmierci powód jest w stanie kontynuować dotychczasowy tryb życia – pracuje, podtrzymuje

zainteresowania sportowe, planuje swoją przyszłość. Postawy życiowe powoda ukształtowane w dzieciństwie i wczesnej dorosłości nie zmieniły się na stałe po utracie ojca.

(dowód: opinia biegłej psycholog R. W. k 72-74 wraz z opinią uzupełniającą k 91, zeznania powoda k 105, akta szkody)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie w/w dowodów z dokumentów w postaci akt szkodowych ubezpieczyciela, które jako niekwestionowane przez strony postępowania nie budziły wątpliwości.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda, który w sposób szczegółowy, szczerzy i logiczny opisał jakie relacje łączył go ze zmarłym ojcem i jakie zmiany zaszły w jego życiu na skutek śmierci A. K.. Należy zaznaczyć, że zeznania te w pełni korelowały z opiniami biegłej psycholog R. W., która po analizie akt sprawy w sposób szczegółowy wskazała w jakim zakresie śmierć A. K. wpłynęła na samopoczucie powoda. Sporządzone w niniejszej sprawie opinie są rzeczowe, jasne i wywarzone. Należy zaznaczyć, że biegła z uwagi na doświadczenie zawodowe posiadała wiarygodne informacje w tym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Roszczenia powoda podlegają ocenie prawnej na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 23 kc i 24 kc. Gdy śmierć osoby bliskiej nastąpiła na skutek deliktu i doprowadziła do zerwania więzi rodzinnych występujących między członkami rodziny, prawidłowo funkcjonującej, powstaje roszczenie o ochronę dobra osobistego, zgodnie z art. 24 kc i art. 448 kc (por. uchwałę SN z dnia 13 lipca 2011 r. III CZP 32/11 OSNC 2012/1/10/59; uchwała SN z dnia 22 października 2010 r. III CZP 76/10 OSNC 2011/B/42/106).

Wprowadzenie art. 446 § 4 kc doprowadziło bowiem jedynie do zmiany w sposobie realizacji tego roszczenia przez skonkretyzowanie dóbr uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania (tak wyrok SN z dnia 11 maja 2011 r. I CSK 621/10, Lex 848128).

Więź łącząca osoby bliskiej jest dobrem osobistym, wiąże się ona z prawem do życia rodzinnego. Naruszenie tego dobra poprzez spowodowanie śmierci osoby bliskiej uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc.

Określając wysokość „odpowiedniej sumy zadośćuczynienia” należy uwzględnić cele oraz charakter zadośćuczynienia (tak; w wyroku SN z dnia 1 kwietnia 2004 r. sygn. akt II CK 131/03 publ. Legalis.) Ze względu na kompensacyjny charakter zadośćuczynienia jego wysokość musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, adekwatną do warunków gospodarki rynkowej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 22 listopada 2012 r., I ACa 339/12, LEX nr 1246793).

Odnosząc się do zarzutów pozwanego podnieść należy, artykuł 34 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 kc (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia z dnia 20 grudnia 2012 r., III CZP 93/12, M.Prawn. 2013/2/58, Biul.SN 2012/12/11).

Więź osobista łącząca osoby bliskie, relacje rodzinne, prawo do życia w rodzinie to dobra osobiste podlegające ochronie na podstawie art. 23 i 24 kc.

Powód w wyniku śmierci ojca utracił nie tylko najbliższą mu osobę, ale poczucie bezpieczeństwa, wsparcia. Utrata „dobrego kumpla” wywołała u powoda poczucie pustki i osamotnienia. Po śmierci ojca powód zareagował stresowym mechanizmem obronnym tj. wycofaniem się z kontaktów i skłonnością do samotnictwa. Komfort i jakość życia powoda obniżyły się w przejściowym okresie adaptacji po śmierci ojca- był to czas, w którym stracił pracę, martwił się o matkę. W aktualnym stanie psychicznym powód odczuwa brak ojca, gdy spędza czas samotnie na wędkowaniu, wówczas wspomina zmarłego i miłe chwile spędzone razem. Niewątpliwie zatem doszło do naruszenia jego dóbr osobistych w postaci: prawa do życia w pełnej rodzinie i utrzymywania więzów rodzinnych z ojcem.

Wszystkie w/w okoliczności przemawiają zdaniem Sądu za koniecznością zasądzenia powodowi zadośćuczynienia w znacznej wysokości tj. w kwocie 60 000 zł. W ocenie Sądu przyznana suma jest adekwatna do poczucia krzywdy, rozmiaru cierpień i kompensuje powodowi przedwczesną utratę ojca.

Oddalając powództwo w pozostałej części Sąd miał na uwadze, iż powód na skutek śmierci ojca nie utracił wsparcia rodziny, gdyż mógł liczyć na wsparcie matki i braci. Nadto po śmierci ojca nie odczuwał konieczności leczenia psychologicznego czy psychiatrycznego; pomimo smutku z racji śmierci ojca powód jest w stanie kontynuować dotychczasowy tryb życia – pracuje zawodowo, podtrzymuje zainteresowania sportowe, planuje swoją przyszłość. Postawy życiowe powoda ukształtowane w dzieciństwie i wczesnej dorosłości nie zmieniły się na stałe po utracie ojca.

Odnosząc się do roszczenia o odsetki wskazać należy, iż mają one swoje źródło w art. 481 kc, zgodnie z którym odsetki należą się wierzycielowi od chwili, gdy świadczenie pieniężne stało się wymagalne, a dłużnik go nie spełnił. Stosowanie zaś do treści art. 455 kc, jeżeli termin świadczenia nie jest oznaczony powinno ono być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do zapłaty. Odsetki od odszkodowania pieniężnego należą się od dnia, w którym odszkodowanie to powinno być zapłacone, w przypadku zobowiązań z czynów niedozwolonych, które mają charakter bezterminowy, stan opóźnienia w spełnieniu świadczenia powstaje po wezwaniu dłużnika do świadczenia. Znaczenie takiego wezwania wierzyciela polega na tym, że z jego chwili na dłużniku zaczyna ciążyć obowiązek niezwłocznego spełnienia świadczenia i że nie spełniając go – popada w opóźnienie, a to uprawnia wierzyciela do żądania odsetek za czas opóźnienia. W przedmiotowej sprawie strona pozwana jest ubezpieczyciel, który zgodnie z przepisem 817 § 1 kc winien spełnić swe świadczenie najpóźniej w ciągu 30 dni od otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Bezsprzeczne jest, iż pozwany powziął wiadomość o szkodzie w dniu 4 sierpnia 2011 r. w dniu doręczenia mu zgłoszenia szkody. Tym samym uwzględniając 30 dniowy termin na wypłatę należnego zadośćuczynienia zasadnym było przyznanie odsetek zgodnie z żądaniem pozwu tj. od dnia 6 września 2011 r., gdyż w tym dniu roszczenie powoda było już wymagalne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc zdanie drugie ustając wysokość opłaty od pozwu oraz kosztów zastępstwa procesowego stron w oparciu o uwzględnioną część powództwa tj. kwoty 60 000 zł.

Kierując się regułami słuszności na zasadzie art. 102 kpc w pkt IV wyroku Sąd na podstawie odstąpił od ściągnięcia z zasądzonego roszczenia części opłaty w zakresie powództwa, które zostało oddalone.